

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Avaritia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

gi, dummodo sit secura sententia de- nere mortale peccatum est. secundum claratoria, per quam declaratum sit, Caiet. ibi, quia hæc tollunt fidem, libe fuisse commissum id, propter quod rum arbitrium, & gratiam diuinam, veniebat imponenda talis pena, alias legemque, & totam Christianorum illa effectum non sortiretur, & execu- vitam.

sionem. Et hoc etiam tenerit Innoc. in ²S i quis dicat corpora cælestia, & cō l. si quis maior. Cap. de transact. etiam stellationes inclinare homines quan- quod tale sit ita notorium, quod non doque ad virtutia, quandoque ad virtu- possit aliqua tergiversatione celari, tes, non erat, dummodò non credat adhuc talis sententia declaratiua requiri homines cogi, quia voluntas, quæ est ritus, quamvis Pan. in c. cum non ab principio humanarum operationū, homine. de iudi. tenuerit contrarium. non subiectur cælo, ut S. Tho. in plu-

Voluit etiam Pan. in ca. cum canonū. ribus locis dicit.

de consti. quod quando bona alicuius sunt ipso iure confiscata, quod talis tibus, sanitatis, pluvijs, & alijs quæ cum bona conscientia non possit illa ex cælesti influentia procedere pos- retinere, quia statim sunt fisco acqui- sita, & hoc etiam reprehenditur, in- fra, hæreticus. §. 5. Si tamen textus di- ceret, ipso iure si priuatus, & quod non requiratur alia sententia declaratiua, sicut fecit Paulus 2. in extrauag. ambitione. securus esset. Et quando dici- tur quod' pena iuriis requirit sententiam declaratoriā, intelligitur de pena, quæ actū hominis quantum ad execu- tionem requirit, ut priuatio bonorū, non de pena, quæ hoc non requirit, ut excommunicatio. Ad hoc quod quis inuoluntur predicta sententia ex- communicationis, oportet quod actu interficiat per afflitiones aliquem Chri- stianum, vel mandet hoc fieri, vel pa- tenter receptet, vel defendat, vel occul- tet.

ASTROLOGIA.

¹A STROLOGIA una est de septē artibus liberalibus, & est vere scientia, neque de se mala, aut prohibita, secundum Panorm. in c. ex timore de sorti. Vnde & iura preminent has scientias exercentes. lib. i. ff. de var. & extraor. cogni. Peccant tamen quan- doque homines circa eam. Et primo, si ea quæ sunt fidei Christianæ, habean- tur tanquam causis cælestibus subie- eta. Secundò, si de futuris contingentiis certum fiat iudicium. Tertio, si actus humasi necessariò cælestibus causis subiecti esse credantur. hoc e- nem est tollere liberum arbitrium. Et quodlibet horum trium, ex suo ge-

ASTVTIA.

A STVTIA est per simulatas, & adolos, & fraudulentas vias ad fi- ne aliquem progressus. Ex S. Tho. secū da secundæ. q. 55. a. 3. ideo manifestè est peccatum, prudentia oppositum, & secundum subiectam materiam in uenitur mortale, & veniale. Si enim nocet notabiliter proximo, inter motalia computatur. sicut medaciū per- niciosum: si autem non nocet multū, vel nihil, vel officit, venialis erit, secū dum Caiet. ibi, in summa. Est & quædam astutia bona, quæ ad bonum fi- nem ordinatur, de qua i. Cos. 12. cū essem astutus, dolo vos cepi.

AVARITIA.

A V A R I T I A secundū quod im- portat voluntatem recipiendi vel retinendi alienum, est peccatum morta- le, nisi ex imperfectione actus, & hoc modo opponitur iustitia. Secundum autem quod nominat inordinatum appetitum pecunia, contrariatur libe- raliti, & communiter est peccatum

AVDACIA.

AVGVRIVM.

veniale. Tamen posset esse tantus affe-
ctus ad acquirendum, vel retinendū,
quod esset mortale, ut si quis propter
hoc postponeret ea, quae pertinent ad
salutem animæ, non curans transgre-
di præcepta Dei, & ecclesiaz, & huius-
modi. Ex suo tamen genere mortale
non est ex Caieta. ibi & Tho. secunda
secundæ. quol. 84. attic. 4. & quol. 118.
art. 4.

² In auaritia mortaliter peccatur, fu-
rando rem alicuius importantiæ, vel si
esset paruæ importantiæ, tamē magnâ
iniuriam crederet per hoc facere do-
mino rei: vt infra, furtum. §. 1. Secun-
dò per rapinam, ex qua sequitur ma-
goa proximi iniuria, vel damnum.
Tertiò, si alienū retinet, inuitu domi-
no, & possit restituere, & totiens pec-
cat, quotiens deliberat non restituere.
arg. in c. s. xp̄. de resti. spoli. infra, resti-
tutio. §. 1. Quartò, quādō non facie
leemosynam in casu, quo tenetur, in-
fra, eleemosyna. §. 2. Quintò, quando
in iusto modo, vt per usuram, simo-
niam, meretricium, &c. vii per modū,
quod est mortale peccatum, luctatur,
etiam si quod acquirit, sit minimæ
quantitatis. Sextò, appetendo alienam
vt supra, voluntate deliberata. Nota
regula. quod quando quis ita appetit
diuitias, vel rei aliam, taliter, quod p
illa esset paratus facere peccatum vnu
mortale, tunc mortaliter peccat. si au-
tem nullo modo vellit Deum mor-
taliter offendere, talis appetitus est ve-
nialis.

³ A V A R I T I A est virtù capitale, se-
cundum quod multa virtus ordinatur
ad habendas diuitias, secundū S. Tho.
2. sent. d. 22. q. 2. a. 3. cuius species sunt
nouem, vt ponit Philosophus. 4. Ethic.
& Tho. secunda secundæ. quæst. 118.
att. vlt.

⁴ A V A R I T I A E filia secundū Gre-
go. 13. l. mor. sunt septē, videlicet pro-
ditio, fraus, fallacia, perjurium, inqui-
tudo, violentia, & obduratio contra
misericordiam. Quando haec sunt pec-
cata mortalia, vide in suis titulis, vel
per ea, quæ supra dicta sunt, iudica.
Sub istis secundū lisd. continetur me-

dacium, falsum testimonium, furtū,
appetitus turpis lucri, rapacitas, & in-
humanitas. Plura tamen alia ex hoc
peccata oriuntur.

AVDACIA.

⁵ AVDACIA est passio existēs sub-
iectiuē in irascibili, quæ secundum
translationem, & usum hominum si-
gnificat virtū virtuti fortitudinis op-
positum per excessum, secundum Tho.
secunda secundæ. quæst. 118. Si talis
excessus esset tantus, quod quis para-
tus esset facere contra præcepta (vt su-
prā de auaritia dictum est) esset pecca-
tum mortale: alias, & communiter est
veniale. Et si effectū mortale faciat, vt
si q̄s per audaciā assumeret ea ardua,
quæ sibi totaliter sunt improportiona-
ta, exponendo se periculo magno,
&c. mortaliter ageret. Exponere enim
se vel aliū periculo magno, vt est pec-
catum mortale, quod nihil magis pec-
catum mortale est.

AVGVRIVM.

⁶ AVGVRIVM, auspicij, & auspi-
cium inter superstitiones diuinati-
ones cōputata, Christianę religioni ep-
ponuntur, quibus idolatriæ vtebātur,
& forte adhuc aliqui obseruant.

⁷ AVGVRE S dicuntur, qui diuinat
à vocibz auium, seu aliorum animalium:
auspices, qui ex inspectione sine
expressa dæmonum inuocatione: au-
spices, qui diuinant cum expressa dæ-
monum inuocatione, per figuræ, vel
signa, quæ rebus inanimatis apparent,
in vescibz animalium immolatorū
in artis dæmonum, secundum Thom.,
secunda secundæ. quæst. 95. argu. 3.
Huiusmodi diuinationes si hiant cum
pacto tacito, vel expresso, cum dæmo-
ne, vt communiter fit, sunt peccatum
mortale, & nō licet vti tali arte. vt su-
prā, Ars. §. 1. Si autem hæc fierent sine
superstitione, sed secundum quandam
animalium naturam: vt quia cantus
mergorum notat tempestatem, simili-
liter apparitio delphinorum in mari,
non esset peccatum, quia secundum
naturales effectus diuinant de futuris
sine pacto cuæ dæmons, & supersti-
tione, sed mercè ex naturalibus, vel ex
long.

